

Az Úr nem más mint fekete éjszaka – csak akkor érezni, ha sötét van

*Mivel az ige olyan, mint a kínai tinta, a korom a kéményben, mint a szemei
annak a valószerűtlenül gyönyörű indiai kisfiúnak, akit örökbefogadtak a szomszédék.
És az ige Nála van és Ó az ige, kölcsönösen befestik egymást.
Az igének nem szabad látszania, csak akkor működik, ha sötét van.
Sötétség, mint egy barlang mélyén, amelyben senki nem fedezi fel
a valódi első emberek titokzatos rajzait
nem találja okos szerszámaikat, melyek okosabbak, mint másféle emberek eszközei
utolsó vacsorájuk maradékait egy ismeretlen ragadozó koponyájából készült edényben
nem világítja át apró görbülő gerinceiket és rajtuk a szívmentő csontkalitkáikat.*

*Feketeség, mint a legmélyebb óceáni medencében, a mélyóceáni hegyek tövében húzódó
árokban
amelyhez nem férünk hozzá, amelyben a hegységeknél és szikláknál is idősebb,
foszforeszkáló élőlények lebegnek
a tenger érintetlen fenekén sétáló, ismeretlen anyagú és szövetű lények
üvegkalmárok és átlátszó amőbák és világító kukacok
szem nélküli vadak, olyan érzékszervekben bízók
amelyekről nekünk fogalmunk sincs
rágószervekben, tüskéken, ragadós csápokban, széttárt, tűhegyekkel teli szájban
végtagokban és olyan szervekben, amelyeket
el sem tudunk képzelni. Hiszen még a gombáknak sincs saját katedrájuk.*

Olga Stehlíková (1977) cseh költő, kiadói szerkesztő, irodalomkritikus. Jaroslava Oválská álnéven is publikál. Az újságíróiskola (Vyšší odborná škola publicistiky) elvégzése után a prágai Károly Egyetem Bölcsészkarán tanult tovább, a cseh, valamint az általános nyelvészet és fonetika szakon. Kritikusként több irodalmi lapnak és internetes portálnak dolgozik, szerzőként összművészeti kísérleti projekteken vesz részt, továbbá irodalmi műsorokat készít a Cseh Rádió és a ČT ART tévéadó részére. Első kötetével – amely *Týdny* (Hetek) címmel jelent meg 2014-ben – rögtön elnyerte az egyik legjelentősebb cseh irodalmi díjat, a Magnesia Literát. Gyerekeknek is ír. Tavaly immár a nyolcadik olyan könyv látott napvilágot, amelynek Stehlíková a szerzője, illetve társszerzője. (*A ford.*)

Mondd: mikortól meddig szerettél engem?

*Araszolt vagy folyt az az idő,
mint a friss méz,
láttad-e benne méhtestek darabkáit?
Mit énekeltek akkor a feketerigók – nekünk énekeltek?
Golyóstollal lerajzoltam a csuklóra
az egészset,
még érzem azokat a vékony kék vonásokat a finom bőrön
– de más csuklóján.
Gyors volt. Gyors idők jártak akkoriban.
Tessék?
Most nem értettelek jól: ingben? Ringben?
De akkoriban minden idegrándulást értettem,
minden bordát, mely belégzéskor
elhúzódott a többitől,
mint minden fiú az erdei iskolában.*

Egyszer majd miattunk állnak sorba

*a sorban az új lények fegyelmezetten beszélnek majd nyugodt hangokon
ismeretlen nyelveken.*

Főként te.

A sorban állás élménye bónusz, de mindenki szívesen ráfizet.

Az én nevű kiállított tárgy behajlított térddel

fog ácsorogni, felváltva terheli a lábát.

*Egy új család jár arra, új rendszerű
elektronikus megjegyzéseket fűz hozzá.*

Megmutatom, hol volt valaha a hajunk.

Kesztyűt húzol.

Megnézed a fogaimat.

*Ezekkel rágtunk, mondom az ujjaiddal teli szájjal
de közületek már rég nem fogja érteni senki.*

*Mi ez a hang? – kérdi az új kislány
új nyelven.*

Talán az emésztés, *válaszolsz idegesen.* Akkoriban emésztették a táplálékot.
a csoportok közötti szünetekben *mohón pislogok,*
kiegyenlítve a farkasszem-nézés hosszas szakaszait.

Ezeknek *igyekszem a jobb oldalamat mutatni:*
Rálátok az „Erőművész” kiállítási tárgyra
Épp a szeretetet mutatod be rajta.
Az emberek között *különféle kötődések jöttek létre,*
áll a kiállítási panelen.
Az erőművész *vállá viszket.*

A „Sejtsalád” *vitrin Petri-csészét és mikroszkópot tartalmaz.*
A kiállítás *végén az interaktív étkezdében*
úgy fogtok enni, mint mi. „Gyermek” névtáblát viselő kis emberek szolgálnak fel.
Nem lesz olcsó, de van nálad az új pénznemből.
A földszinten *ki lehet próbálni az emberi rituálékat:*
ezt választod: temetés, feleséged, öt órai tea.
Magyarázod a házi kedvenceket.

Lábam *nagyujjával észrevétlenül áttolom a címkémet*
a „Vénasszony” kiállítási tárgyhoz. Akkor végre felismersz.

Azt írod, bánatos vagy

mert ott fúj a szél és drága a kenyér
írod, hogy sok idődbe telik az írás
és a levelek mindig soká jönnek
hogy még 34 nap, azt nem lehet kibírni
leírod a sötét szobát
kopott kordhuzatú karosszékkal
és az alatta lévő arab kisboltot:
este a kínai levesbe beleborítasz egy konzervet
látom a tenyered élet, amint végigvándorol a papíron,
sorról sorra
az az ösztöndíj rövidebb is lehetett volna
a lengyel lány itt hagyott egy cukkinit, rizst
a samponját és fél Nutellát
a toll most fél centiméteren megakad, a tollhegy fél másodpercig habozik
egy kihagyott sor
zavartan kanyarítod az aláírásodat – a neved másképp dől
mintha gyorsan odafirkantottad volna, de nem így volt
látlak, hogy téped ki a papírt a jegyzettömbből

*a hollandi biztosan otthagya a vándor
papagáj-, sárkányvirágot vagy könnyezőpálmát
látom, ahogy végighúztad a körmődet az összehajtott papír élén
ahogy a nyelved megnyalta a bélyeget
az elnökük van rajta
ahogy a boríték fölött ettél valamit és a címet
másutt és más tollal írtad
látlak, ahogy elviszed a borítékot
nikotinfoltos ujjaiddal
melyekkel megszorítod a tarkómat
a kalap alatt zsíros a hajad
a kabát szélei súlyosan lebegnek
szélben haladsz a folyó mentén
mert nem tudod, itt milyen hosszúak
a villamosmegállók közötti távolságok
az utcakövön ingyen nyílik idegen újság
mint egy legyező
valóban fúj a szél nálatok
küldenék neked cibetmacskát*

ROBERT SVOBODA és IFJ. SVOBODA RÓBERT fordításai